

Румъния – България

Проект „Инициатива за трансгранично обучение и ангажираност на религиозни общности“ е съфинансиран от Европейския съюз от Европейския фонд за регионално развитие, чрез програмата INTERREG VI-A Румъния-България

ФОРМУЛИРАНЕ НА ЦЕЛИ, ТРАНСФОРМИРАНЕ НА ЦЕЛИ В РЕЗУЛТАТИ, ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ИНДИКАТОРИТЕ

Формулирането на целите, трансформирането на целите в резултати и определянето на индикатори са ключови етапи в процеса на проектното планиране и управление. След идентифицирането на основния проблем, анализа на средата и дефинирането на целевите групи и другите заинтересовани страни се взема стратегическо решение. То трябва да бъде оценено спрямо неговата ефективност, реалистичност, ресурсна обезпеченост и нормативна допустимост.

Инструментът „дърво на проблемите“ подпомага логическата трансформация на причинно-следствените връзки в йерархия от цели. Въз основа на тази логика стратегическата цел (главна цел) се декомпозира в конкретизирани специфични цели, които отразяват областите на интервенция и очакваните резултати. Специфичните цели трябва да са насочени към отстраняване на причините за проблема и да бъдат постижими чрез проектните дейности.

Трансформацията на „дървото на проблемите“ в „дърво на целите“ следва няколко стъпки, включително: преформулиране на негативните ситуации в положителни и постижими състояния; проверка и логическо подреждане на връзките от типа средство-цел; и ревизиране на йерархията с оглед релевантност и пълнота. Така се дефинира общата цел (от стратегически характер), която често надхвърля времевите и ресурсните рамки на проекта, както и специфичните цели, които са конкретни, измерими и изпълними в рамките на проектния цикъл.

Целите се основават на правилото SMART (специфични (S), измерими (M), постижими (A), релевантни и ориентирани към резултати (R) и обвързани с времеви срокове (T)). Ясната формулировка на целите улеснява изграждането на логическа рамка на проекта, структурирането на дейностите и оценката на въздействието върху целевите групи.

Методическа препоръка:

- Започнете с преобразуване на всяка основна причина от дървото на проблемите в желано състояние.
- Свържете всяка специфична цел с очакван резултат, който е реалистичен и постижим чрез проектните дейности.
- Ограничете броя на специфичните цели (препоръчително до четири), за да се осигури изпълняемост.

Резултатите представляват конкретни измерими постижения, произтичащи от реализирането на дейностите, насочени към постигане на специфичните цели. Те могат да бъдат:

- **Количествени** - брой обучени лица, разработени ресурси, осъществени срещи и др.;
- **Качествени** - повишена мотивация, подобрени умения, трансформация в организационна култура и др.

Пример - проект за дигитално обучение:

- *Специфична цел:* Повишаване на дигиталните умения на младежи от слабо развити райони.
- *Резултат:* 100 обучени младежи, демонстриращи повишено ниво на компетентност (измерено чрез тест).
- *Индикатор:* Брой успешно завършили участници с $\geq 70\%$ резултат от финален тест.

Измеримостта на резултатите се осигурява с помощта на индикатори. Индикаторът е параметър, чрез който се измерва степента на постигане на даден резултат. Той трябва да бъде ясно дефиниран, адекватен, достъпен, реалистичен и обвързан във времето (SMART индикатори).

Таблица 2. Видове индикатори по ниво на логическа рамка

Ниво	Вид индикатор	Пример
Продукт (output)	Количествен	Брой обучени участници: ≥ 100
Резултат (outcome)	Качествен	Повишено ниво на дигитална грамотност (по тест)
Въздействие	Смесен (качествен/кол.)	Процент на заетите лица от целевата група $\geq 30\%$

Съвременното проектно управление изисква разработване на стратегия за устойчивост и мултиплициране на резултатите. Устойчивостта предполага въздействие на резултатите в дългосрочен план - след приключването на проекта.

Мултиплицирането предполага разпространение и прилагане на резултатите в други контексти в рамките на периода на изпълнение на проекта и извън него.

Препоръчителни подходи за мултиплициране:

- Създаване на отворени образователни ресурси (OER);
- Участие в мрежи, платформи и събития за обмен на добри практики;
- Разработване на адаптирани версии на резултатите за други целеви групи или региони;
- Осигуряване на достъп чрез дигитални платформи и социални медии.

Методическа рамка за устойчивост:

- Помислете за институционален ангажимент за осигуряване на устойчивост на резултатите;
- Анализирайте възможности за допълнително финансиране (напр. чрез партньорства);
- Повишете капацитета си чрез обучение и вътрешно организационно планиране.

Заключение

Правилното формулиране на целите и резултатите, подкрепено с измерими индикатори, е в основата на стратегическото проектно управление. То позволява проследяемост на напредъка, обективна оценка на въздействието и възможност за надграждане на резултатите в дългосрочен план. Разработването на стратегия за устойчивост и мултиплициране гарантира, че проектът не само отговаря на текущи нужди, но и създава основа за по-широк социален и институционален ефект.

Инициатива за трансгранично обучение и ангажираност на религиозни общности

Фондация за регионално развитие

Дата на публикуване: 7.01.2026

„Съдържанието на този материал не представя непременно официалната позиция на Европейския съюз“